

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا
عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ (109) إِذْ قَالَ اللَّهُ
يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى
وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي
الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَ
التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ
الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَ تُبْرِئُ
الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَى بِإِذْنِي
وَ إِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ
مُبِينٌ (110) وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا
بِي وَ بِرُسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَ اشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

(111) إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ
يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ
اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (112) قَالُوا نُرِيدُ أَنْ
نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَ
نَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ (113) قَالَ عِيسَى ابْنُ
مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ
لَنَا عِيداً لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّاظِقِينَ (114) قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنْزِلُهَا عَلَيْكُمْ
فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ
أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ (115)

On the day when Allah will gather the messengers together, and ask: "What was the response ye received (from men to your teaching)?" They will say: "We have no knowledge: it is Thou who knowest in full all that is hidden." Then will Allah say: "O

~~~~~

Jesus the son of Mary! Recount My favour to thee and to thy mother. Behold! I strengthened thee with the holy spirit, so that thou didst speak to the people in childhood and in old age. Behold! I taught thee the book and wisdom, the Torah and the Gospel and behold! Thou makest out of clay, as it were, the figure of a bird, by My leave, and thou breathest into it and it becometh a bird by My leave, and thou healest those born blind, and the lepers, by My leave. And behold! Thou bringest forth the dead by My leave. And behold! I did restrain the children of Israel from (violence to) thee when thou didst show them the clear signs, and the unbelievers among them said: "This is nothing but evident magic." "And behold! I inspired the disciples to have faith in Me and Mine messenger: they said, 'We have faith, and do thou bear witness that we bow to Allah as Muslims'. Behold! The disciples, said: "O Jesus the son of Mary! Can thy Lord send down to us a table set (with viands) from heaven?" Said Jesus: "Fear Allah, if ye have faith." They said: "We only wish to eat thereof and satisfy our hearts, and to know that thou hast indeed told us the truth; and that we ourselves may be witnesses to the miracle." Said Jesus the son of Mary: "O Allah our Lord! Send us from heaven a table set (with viands), that there may be for us – for the first and the last of us – a solemn festival and a sign from thee; and provide for our sustenance, for thou art the best sustainer (of our needs)." Allah said: "I will send it down unto you: but if any of you after that resisteth faith, I will punish him with a chastisement such as I have not inflicted on any one among all the peoples."

جس روز اللہ سب رسولوں کو جمع کر کے پوچھے گا کہ تمہیں کیا جواب دیا گیا

ہے، تو وہ عرض کریں گے کہ ہمیں کچھ علم نہیں، آپ ہی تمام پوشیدہ حقیقتوں

کو جانتے ہیں۔ پھر تصور کرو اس موقع کا جب اللہ فرمائے گا کہ: "اے مریم کے بیٹے عیسیٰ، یاد کر میری اس نعمت کو جو میں نے تجھے اور تیری ماں کو عطا کی تھی، میں نے روح پاک سے تیری مدد کی، تو گہوارے میں بھی لوگوں سے بات کرتا تھا اور بڑی عمر کو پہنچ کر بھی، میں نے تجھ کو کتاب اور حکمت اور تورات اور انجیل کی تعلیم دی، تو میرے حکم سے مٹی کا پتلا پرندے کی شکل کا بناتا اور اس میں پھونکتا تھا اور وہ میرے حکم سے پرندہ بن جاتا تھا، تو مادر زاد اندھے اور کوڑھی کو میرے حکم سے اچھا کرتا تھا، تو مردوں کو میرے حکم سے نکالتا تھا۔ پھر جب تو بنی اسرائیل کے پاس صریح نشانیاں لے کر پہنچا اور جو لوگ ان میں سے منکر حق تھے انہوں نے کہا کہ یہ نشانیاں جادو گری کے سوا اور کچھ نہیں ہیں تو میں نے ہی تجھے اُن سے بچایا۔ اور جب میں نے حواریوں کو اشارہ کیا کہ مجھ پر اور میرے رسول پر ایمان لاؤ تب انہوں نے کہا کہ: "ہم ایمان لائے اور گواہ رہو کہ ہم مسلم ہیں۔" (حواریوں کے سلسلہ میں) یہ واقعہ بھی یاد رہے کہ جب حواریوں نے کہا: "اے عیسیٰ ابن مریم، کیا

آپ کا رب ہم پر آسمان سے کھانے کا ایک خوان اتار سکتا ہے؟" تو عیسیٰؑ نے کہا: "اللہ سے ڈرو اگر تم مومن ہو۔" انہوں نے کہا: "ہم بس یہ چاہتے ہیں کہ اس خوان سے کھانا کھائیں اور ہمارے دل مطمئن ہوں اور ہمیں معلوم ہو جائے کہ آپ نے جو کچھ ہم سے کہا ہے وہ سچ ہے اور ہم اس پر گواہ ہوں۔"

اس پر عیسیٰ ابن مریم نے دعا کی: "خدا یا، ہمارے رب، ہم پر آسمان سے ایک خوان نازل کر جو ہمارے لیے اور ہمارے اگلوں پچھلوں کے لیے خوشی کا موقع قرار پائے اور تیری طرف سے ایک نشانی ہو، ہم کو رزق دے اور تو بہترین رازق ہے۔" اللہ نے جواب دیا: "میں اُس کو تم پر نازل کرنے والا ہوں، مگر اس کے بعد جو تم میں سے کفر کرے گا اسے میں ایسی سزا دوں گا جو میں نے کسی کو دنیا میں نہ دی ہوگی۔"

जिस रोज़ अल्लाह सब रसूलों को जमा करके पूछेगा कि तुम्हें क्या जवाब दिया गया, तो वे अर्ज करेंगे कि हमें कुछ इल्म नहीं, आप ही तमाम पोशीदा हकीकतों को जानते हैं | फिर तसव्वुर करो उस मौके का जब अल्लाह फ़रमाएगा कि “ऐ मरयम के बेटे ईसा, याद कर मेरी उस नेमत को, जो मैंने तुझे और तेरी माँ को अता

की थी | मैंने रूहे-पाक से तेरी मदद की, तू गहवारे में भी लोगों से बात करता था और बड़ी उम्र को पहुँचकर भी | मैंने तुझको किताब और हिकमत और तौरात और इंजील की तालीम दी, तू मेरे हुक्म से मिट्टी का पुतला परिन्दे की शक्ल का बनाता और उसमें फूँकता था और वह मेरे हुक्म से परिन्दा बन जाता था, तू मादरज़ाद अन्धे और कोढ़ी को मेरे हुक्म से अच्छा करता था, तू मुर्दों को मेरे हुक्म से निकालता था | फिर जब तू बनी-इसराईल के पास सरीह निशानियाँ लेकर पहुँचा और जो लोग उनमें से मुनकिरे-हक़ थे, उन्होंने कहा कि ये निशानियाँ जादूगरी के सिवा और कुछ नहीं हैं तो मैंने ही तुझे उनसे बचाया, और जब मैंने हवारियों को इशारा किया कि मुझपर और मेरे रसूल पर ईमान लाओ, तब उन्होंने कहा, “हम ईमान लाए और गवाह रहो कि हम मुस्लिम हैं”— (हवारियों के सिलसिले में) यह वाक़िआ भी याद रहे कि जब हवारियों ने कहा, “ऐ ईसा इब्ने-मरयम, क्या आपका रब हमपर आसमान से खाने का एक खान उतार सकता है?” तो ईसा ने कहा कि अल्लाह से डरो अगर तुम मोमिन हो | उन्होंने कहा, “हम बस यह चाहते हैं कि उस खान से खाना खाएँ और हमारे दिल मुत्मइन हों और हमें मालूम हो जाए कि आपने जो कुछ हमसे कहा है वह सच है और हम उसपर गवाह हों |” इसपर ईसा इब्ने-मरयम ने दुआ की, “खुदाया, हमारे रब, हमपर आसमान से एक खान नाज़िल कर जो हमारे लिए और हमारे अगलों-

~~~~~

पिछलों के लिए खुशी का मौका करार पाए और तेरी तरफ से
एक निशानी हो, हमको रिज्क दे और तू बेहतरीन राज़िक है ।”
अल्लाह ने जवाब दिया, “मैं उसको तुमपर नाज़िल करनेवाला हूँ,
मगर उसके बाद जो तुममें से कुफ़्र करेगा, उसे मैं ऐसी सज़ा दूँगा
जो मैंने किसी को न दी होगी ।”